

Mynd 2. Árligar broytingar í gróðri og miðal vøkstur hjá 2-6 ára gomlum toski á Landgrunninum síðani 1990.

Nógvir ella fáir toskar

Um fœðin summi ár forðar vøkstri hjá toski, er tað so væntandi at stórt tal av toski (stór kapping um fœðina) ávirkar, hvussu nógv einstøku toskarnir eta? Samanberingar ímillum nøgdin av fiski og vøkstur einsamalt vísa, at her er einki samband. Toskur kann vaksa væl, bæði tá lítið og nógv er til av toski, og mótsatt, tvs. vaksa lítið undir somu umstøðum.

Sostatt er ikki givið, at vøksturinn hjá toski batnar, bert tí at færri toskar eru. Hinvegin tykist vøksturinn hjá einstøku fiskunum at verða ávirkaður av eini blanding av fœði og nøgd av fiski, soleiðis, at um nógvir toskar eru, verður vøksturinn nakað verri, enn um færri toskar høvdu verið. Men nøgdin av fiski munar minni enn fœðin einsamøll. Tí er ójavn framleiðsla av fœði høvuðsorsøkin til ójavna toskavøksturinn.

Sjófuglur ávirkast eisini

Áhugavert er harumframt at leggja til merkis, at fœði hjá sjófugli í stóran mun hevur sveiggjað samsvarandi. Týðningarmikil fœði bæði hjá toski og sjófugli er nebbasild, og tí ávirka ójavnar nøgdir av nebbasild bæði tosk og sjófugl.

Framleiðslan av fœði ávirkar eisini tilgongd av nýggjum árgangum. Tí kann sigast, at vitan um framleiðslu av æti hevur avgerandi týðning fyri fiskiskap og fyri at vita, hvussu fiskurin er fyri. Tí verður á Fiskirannsóknarstovuni lögð stór orka í at kanna gróðurin og æti annars, og eisini at royna at skilja, hvat tað er, ið stýrir gróðurinum á Landgrunninum.

Vistfrøði hjá plankton á føroyska landgrunninum

Í november 2003 byrjaði ein Ph.D-verkætlan á Fiskirannsóknarstovuni og Fróðskaparsetrinum við heitinum: "Vistfrøði hjá plankton á Føroyska landgrunninum". Endamálið við hesi verkætlan er at fáa betur greiðu á hvat tað er, sum stýrir lívfrøðiligu framleiðsluni á Landgrunninum.

Tað er ógvuliga umráðandi at kenna nágreiniliga hvørjir faktorar ávirka gróðurin á Landgrunninum, fyri betur at kunna skilja stóru variatiónirnar í framleiðslu av t.d. fiski, umframt at skilja alla vistskipanina sum eina heild.

Úrslit av royndum hjá Fiskirannsóknarstovuni tey seinastu 14 árin hava givið greiðar ábendingar um, at neyvt samband er millum gróðurin á føroyska landgrunninum og framleiðsluna í hægri liðum í fœðiketuni, so sum vøkstur og tilgongd hjá fiski og fugli. Gróðurin er ógvuliga ymiskur ár um ár, og hetta ávirkar nøgdin av fœði hjá fiski og fugli, umframt vøkstur og tilgongd teirra.

Fyri betur at skilja orsøkirnar til stóru broytingarnar í lívfrøðiligu framleiðsluni á Landgrunninum, verður tí í hesi nýggju Ph.D-verkætlanini kannað hvørji viðurskifti ávirka gróðurin.

Hesi eru:

- Havfrøðilig viðurskifti og ljós
- Ávirkan av djóraæti á gróðurin
- Ávirkan av plantuæti á nøring og vøkstur hjá djóraæti

Kanningarnar verða gjørdar á Landgrunninum á ymiskum dýpum og árstíðum í 2004. Eisini verður sjógvurin beint uttan fyri Landgrunnin kannaður, eins og møguliga ávirkan hansara á Landgrunnin.

Høgni H. Debes